

здорового способу життя і благополуччя; сприяння участі громадськості та підвищення рівня освіти в інтересах сталого розвитку [3].

Необхідно звернути увагу на те, що Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату визначено основні засади для розв'язання зазначеної проблеми. Кіотським протоколом до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, ратифікованим Законом України "Про ратифікацію Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату", визначено кількісні цілі із скорочення викидів парникових газів на період до 2020 року для розвинених держав та країн з перехідною економікою, до яких належить Україна [2].

У грудні 2015 року в місті Парижі була прийнята нова глобальна кліматична Паризька угода до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, ратифікована Законом України "Про ратифікацію Паризької угоди". Відповідно до положень Паризької угоди Україна, як одна із сторін угоди, зобов'язана зробити свій національно-визначений внесок для досягнення цілей сталого низьковуглецевого розвитку всіх галузей економіки та підвищення здатності адаптуватися до несприятливих наслідків зміни клімату, зокрема шляхом скорочення обсягу викидів парникових газів.

Наразі в Україні механізм «зеленої економіки» містить три складові, кожна з яких має свої конкретні цілі розвитку та механізми досягнення. Так, до першої з них належать галузі «коричневої економіки», тобто будівництво, теплоенергетика, транспорт, житлове господарство. Цілями цієї групи галузей є мінімізація шкідливих викидів, збільшення утилізаційних процесів, зростання енергоефективності виробництва. До засобів регулювання, що можуть використовуватися, входять ліміти, квоти, нормативи, штрафи, державний контроль. Друга складова (група) – це виробники екологічно чистої продукції. Їх головною ціллю є розповсюдження енергозберігаючих технологій. До інструментів регулювання входять податкова політика та кредити. Третя складова (група) включає в себе інфраструктуру (освіта, наука, фінансові організації, торгівля тощо). Основними цілями тут є програми підтримки громадських екологічних організацій, забезпечення доступу до екологічної інформації, посилення державного контролю за об'єктами туристичного та рекреаційного призначення. До засобів реалізації входять державне фінансування, програми та технічна допомога [1].

Варто зазначити, що концепція «зеленої економіки» розвиває ідею сталого розвитку та є практичним засобом її реалізації. Створення й розвиток «зеленої економіки» є першочерговим завданням сучасності. Такий тип економіки дозволяє подолати природні бар'єри економічного зростання та розвитку, що спричинені використанням традиційних технологій виробництва та екологічною безвідповідальністю господарювання.

Література:

1. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 № 2697-VIII/ [Електронний ресурс]: Офіційний веб-сайт ВР України. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>.
2. Герасимчук З.В. Політика розвитку проблемних регіонів: методологічні засади формування та реалізації / З.В. Герасимчук, Л. В. Галушак. - Луцьк: Настир'я, 2006. - 248 с.
3. Зелена економіка [Електронний ресурс] // Освіта в інтересах сталого розвитку в Україні. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://ecoosvita.org.ua/storinka-knygy/zelena-ekonomika>.
4. Green Economy [Електронний ресурс] / UNEP - UN Environment Programme – Режим доступу до ресурсу: <https://www.unenvironment.org/regions/asia-and-pacific/regional-initiatives/supporting-resource-efficiency/green-economy>.

Мацук З.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

НАЦІОНАЛЬНА МЕНТАЛЬНІСТЬ ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В УКРАЇНІ

Ринок цінних паперів – це сфера економіки, де жорстко відчувається політичний тиск, адже фінансове законодавство регулює гігантські потоки капіталу. З одного боку, суб'єкти фінансових відносин можуть бути зацікавлені в тому, щоб приховати свої дійсні наміри та дезінформувати ринок. З іншого боку, вони намагаються одержати прибуток, тому використовують усі методи реалізації власних фінансових інтересів.

Держава, використовуючи інструменти впливу на ринок цінних паперів, вирішує поставлені завдання з метою захисту прав власності, забезпечення ефективної конкуренції на ринку, здійснює антимонопольні дії та контроль за об'єднанням (злиттям), нагляд з метою недопущення зловживань тощо. Оскільки кожен учасник ринку цінних паперів «...має власні інтереси, відмінні від інтересів контрагентів, важливо вивчати як суть цих інтересів, так і природу суперечності цих інтересів, шукати економічні механізми їх узгодження» [1] і на цій основі визначати можливості їх правового регламентування. Держава повинна сформувати на ринку такий економічний порядок, який би обумовлював його розвиток та забезпечував індивідуальну відповідальність його учасників. При цьому принцип індивідуальності на ринку цінних паперів пов'язаний з принципом солідарності та субсидіарності [2]. Принцип солідарності означає, що усі суб'єкти ринку в процесі взаємодії перебувають у взаємній відповідальності між собою, та передбачає мирне врегулювання конфліктів інтересів. Принцип субсидіарності, з одного боку, дозволяє одержати право на самореалізацію на ринку цінних паперів, а з іншого – визначає необхідність та важливість формальних інститутів. Таким чином, державне регулювання ринку цінних паперів – це демократична форма регулювання, мета якої полягає в ефективній діяльності ринку за умов рівних можливостей усіх учасників, їх індивідуальної свободи та пріоритету права.

Україна у 2018 році займала 57 місце в світі за рівнем забезпечення виконання контрактів (табл.1).

Таблиця 1

Індикатори забезпечення виконання контрактів у 2018 р.

Країна	Забезпечення виконання контрактів ПР	Забезпечення виконання контрактів Рейтинг	Термін (днів)	Вартість (% від загальної суми)	Індекс якості судової системи
США	72,61	16	420	30,5	13,8
Німеччина	70,39	26	499	14,4	10,5
Великобританія	68,69	32	437	45,7	15,0
Польща	64,36	53	685	19,4	11,0
Угорщина	70,98	22	605	15,0	12,5
Росія	72,18	18	337	16,5	9,5
Білорусь	69,44	29	275	23,4	8,5
Китай	78,97	6	497	16,2	15,5
Україна	63,59	57	378	46,3	11,5

Джерело: складено автором за даними Світового банку [3]

І якщо термін їх виконання становив 378 днів, а забезпечення виконання знаходилось на рівні з іншими країнами, то вартість судових витрат, які становили більше як 46% загальної вартості, є досить значною та свідчить про потребу посилення правового захисту прав власності.

На нашу думку (ґрунтовне дослідження цієї проблеми розглянуто у авторських працях [4-8]), між показниками забезпечення виконання контрактів та ментальними характеристиками суспільства (табл. 2) існує зв'язок, оскільки контракти виконуються тоді, коли індивіди свідомо готові до виконання взятих на себе зобов'язань в процесі торгівлі фінансовими активами [9].

Таблиця 2

Ментальні характеристики націй у 2018 р.

Країна	Power Distance	Individualism	Masculinity	Uncertainty Avoidance	Long-Term Orientation	Indulgence
США	40	91	62	46	26	68
Німеччина	35	67	66	65	83	40
Великобританія	35	89	66	35	51	69
Польща	68	60	64	93	38	29
Угорщина	46	80	88	82	58	31
Росія	93	39	36	95	81	20
Китай	80	20	66	30	87	24
Україна	92	25	27	95	86	14

Джерело: складено автором за даними Світового банку [10]

Вихідна основа таких міркувань пов'язана з виділенням певних фундаментальних аспектів функціонування ринку цінних паперів, пов'язаних із неформальною частиною його інституційного поля. Це схильність брати на себе виконання зобов'язань, обмеження опортуністичних тенденцій у власній поведінці, нормальна (а не занижена) оцінка майбутнього та довіра до навколишніх людей. Саме вказані риси забезпечують ефективну координацію торговельної діяльності на ринку цінних паперів у часі та просторі. Іншими словами, за наявності цих принципів ринок цінних паперів, діяльність на якому забезпечується виконанням контрактних зобов'язань, може успішно функціонувати, в той час як відсутність чи недостатність будь-якого з даних принципів може «підірвати» наявну систему. Невиконання зобов'язань, а то й прямий обман, недовіра до економічних агентів ринку цінних паперів, небажання виконувати обіцянки, а також відмова враховувати будь-що, що виходить за межі фінансових вигод, – все це гальмує роботу ринку цінних паперів, засновану на економічних свободах, та робить її функціонально інертною.

Як висновок, слід зазначити, що в умовах стабільного розвитку ринку проблема державного регулювання відносин на ринку цінних паперів не є гострою, оскільки для усіх часів на ринку діє негласне правило – «договір дорожчий за гроші», проте в перехідній економіці за відсутності відповідних моральних підвалин ринку необхідно встановлювати з державного боку жорстку відповідальність за виконання фінансових зобов'язань.

Література:

1. Базилевич В. Д. Сучасна парадигма страхування: суть та протиріччя. Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Економіка. 2006. №81-82. С. 6-9.

Машика С.

«Менеджмент»,

ОП «Фінансово-економічна безпека суб'єктів господарювання»

Київський національний університет технологій та дизайну

Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри фінансів

та фінансово-економічної безпеки Вергун А. М.

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В умовах формування євроінтеграційних та глобалізаційних процесів важливого значення набуває розробка системи управління економічною безпекою суб'єктів господарювання. Це зумовлено передусім збільшенням числа джерел загроз; зростанням кількості учасників ринку в нестабільних умовах переходу; збільшенням кількісної та якісної впливу тіньового сектора економіки; збільшення кількості підприємств, особливо малих, із великою часткою залучених джерел і зменшення частки власних джерел фінансування; наростанням необхідності забезпечення